

Sjene sadašnjosti: moderni izvori svjetlosti u klasičnim portretima

---

Ovuka, Teo

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Academy of Applied Arts / Sveučilište u Rijeci, Akademija primijenjenih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:279:016183>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-05**

University of Rijeka
Academy of
Applied Arts

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Academy of Applied Arts - Repository APURI](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
AKADEMIJA PRIMIJENJENIH UMJETNOSTI
Preddiplomski sveučilišni studij Primijenjene umjetnosti

ZAVRŠNI RAD

Sjene sadašnjosti: moderni izvori svjetlosti u klasičnim portretima

Teo Ovuka , 0287008999

Mentor: Izv. prof. art. Damir Stojnić

Rijeka, Svibanj, 2024.

Sjene sadašnjosti

U svijetu umjetnosti svjetlo je oduvijek bilo više od zanemarive osvjetljenosti (**Osvjetljenje, jakost rasvjete ili iluminacija**), koristi se za stvaranje ugođaja, raspoloženja i drame, kao vodič našeg oka kroz sliku te kao umjetnikov naglasak na odabrane dijelove rada. Veoma kvalitetni i očiti primjeri ovoga nastaju tijekom baroka, kada su umjetnici poput Rembrandta i Velázquez eksperimentirali s chiaroscuroom korištenjem jakih kontrasta između svjetla i tame za stvaranje dubine i emocija. Scene baroka obasjane svijećama, koje su nastale pošto u to vrijeme nisu imali drugih izvora svjetla koje su mogli koristiti tijekom noćnih sati. Na taj način obasjani portreti stvaraju intimni ugođaj i osjećaj bliskosti poput radova umjetnika Georges de La Tour i Gerrit van Honthorst. Gerrit van Honthorst bio je nizozemski slikar poznat po svojoj vještoj upotrebi svjetla i sjene, posebno u scenama osvjetljenim svijećama¹. Rođen u Utrechtu, Honthorst je bio pod utjecajem Caravaggiovih djela tijekom svog boravka u Italiji od 1610. do 1620². Taj je utjecaj očit u njegovoj upotrebi dramatične rasvjete koja uključuje oštre kontraste između svjetla i tame. Neki od njegovih intimnije osvjetljenih radova su „Christ Before the High Priest“ i „the Supper Party,„. Georges de La Tour, francuski barokni slikar, koji se proslavio svojom dramatičnom uporabom svjetla svijeća³ naslikao je brojne intimno osvjetljene scene koje odlikuju upečatljivom geometrijskom pojednostavljenošću ljudskog oblika i prikazom unutarnjih scena. Njegova religiozna djela stvorena u ovom stilu pokazuju monumentalnu jednostavnost i mirnoću, prenoseći osjećaj tišine i opuštenosti⁴. Poput slika kao što su „Magdalene in a Flickering Light“, „St. Joseph the Carpenter“, „The Young Singer“ i „St. Sebastian Tended by St. Irene“. Ovom serijom radova želim podijeliti niz naslikanih ženskih figura koje odaju počast klasičnoj tradiciji korištenja jednog izvora svjetlosti, ali s modernim obratom i fantastičkim detaljima.

Koncept korištenja jednog izvora svjetlosti u portretiranju odaje počast klasičnim tehnikama koje su koristili davniji umjetnici kao što su Gerard van Honthorst i Georges de La Tour. Međutim, umjesto strogog realizma njihovih tehnika chiaroscuro, moj pristup nastoji ukomponirati moderne izvore svjetla tamo gdje su se nekoć koristile primarno svijeće ili druga prirodna rasvjeta. U prvom radu sam zamijenio intimno osvjetljenje svijeće sa modernim osvjetljenjem mobitela, čime sam dobio sliku s intenzitetom i smještajem izvora svjetla nalik La Tourovih ali različitom po hladnoći iluminacije te tematici prikaza⁵. U drugom radu sam postavio intenzivno svjetlo žarulje iza lika, prikazujući stranu lica u sjeni s jasnim i oštrim obrubom žućkaste rasvjete⁶. Treći rad je osvjetljen sa blizu postavljenom halogenom rasvjetom taman izvan kadra, čime dobivamo veoma oštre bijelo osvjetljene plohe lica,

---

¹ Painters, Gerrit van Honthorst, Britannica, <https://www.britannica.com/biography/Gerrit-van-Honthorst> (19.5.2024.)

² Artists, Gerrit van Honthorst, The National Gallery, <https://www.nationalgallery.org.uk/artists/gerrit-van-honthorst> (19.5.2024.)

³ La Tour, Georges de, Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/la-tour-georges-de> (19.5.2024.)

⁴ Painters, Gerrit van Honthorst, Britannica, <https://www.britannica.com/biography/Georges-de-La-Tour> (19.5.2024.)

⁵ 1 bezimeno, akril na drvoporu, 50 x 34 cm

⁶ 3 bezimeno, akril na drvoporu, 36.5 x 45.3 cm

ramena i krila⁷. Te u četvrtom radu sam lika osvijetlio s leđa koristeći veoma hladnu, plavkastu rasvjetu, što s profila lika daje zanimljivu igru sjena stvarajući traženi ugođaj u slici⁸.

Zaključno, u ovoj seriji radova kombiniram klasične metode rasvjete s modernim izvorima svjetla. Miješam stvarnost sa detaljima fantazije. Kroz korištenje svjetlosti pokušavam dočarati ugođaj i dinamičnosti svakog rada. U svakoj slici tražim postići različitu i unikatnu osvijetljenost, bilo to u boji svjetla koje koristim, u intenzitetu te rasvjete, njegovoj poziciji u odnosu na lika ili poziciji tog svjetla u odnosu na naš kut gledanja. Tom varijacijom postižem različite ugođaje od jednog rada do drugog. Ovom serijom radova spajam elemente povijesti i sadašnjosti te ih razrađujem na svoj način ciljajući dočarati ulogu rasvjete u stvaranju ugođaja.

---

⁷ 4 bezimeno, akril na šperploči, 68.5 x 102 cm

⁸ 5 bezimeno, akril na šperploči, 68.5 x 102 cm

Popis Literature:

Painters, Gerrit van Honthorst, Britannica, <https://www.britannica.com/biography/Gerrit-van-Honthorst> (19.5.2024.)

Artists, Gerrit van Honthorst, The National Gallery, <https://www.nationalgallery.org.uk/artists/gerrit-van-honthorst> (19.5.2024.)

La Tour, Georges de, Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/la-tour-georges-de> (19.5.2024.)

Painters, Gerrit van Honthorst, Britannica, <https://www.britannica.com/biography/Georges-de-La-Tour> (19.5.2024.)

Slikovni prilozi:

1 bezimeno, akril na drvoporu, 50 x 34 cm

2 bezimeno, akril na šperploči, 50 x 72 cm

3 bezimeno, akril na drvoporu, 36.5 x 45.3 cm

4 bezimeno, akril na šperploči, 68.5 x 102 cm

5 bezimeno, akril na šperploči, 68.5 x 102 cm

